

PWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU CORFFORAETHOL - DYDD MERCHER, 1 RHAGFYR 2021

COFNODION CYFARFOD Y PWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU CORFFORAETHOL A GYNHALIWYD YN SIAMBR Y CYNGOR, SWYDDFEYDD DINESIG, STRYD YR ANGEL, PENYBONT AR OGWR CF31 4WB DYDD MERCHER, 1 RHAGFYR 2021, AM 09:30

Presennol

Y Cynghorydd KL Rowlands – Cadeirydd

JPD Blundell	J Gebbie	DG Howells	M Jones
RL Penhale-Thomas	RMI Shaw	JC Spanswick	T Thomas
A Williams	AJ Williams		

Ymddiheuriadau am Absenoldeb

D Patel

Swyddogion:

Lucy Beard	Scrutiny Officer
Meryl Lawrence	Uwch Swyddog Gwasanaethau Democraidd - Craffu

Gwahoddedigion:

Cynghorydd Nicole Burnett	
Cynghorydd Huw David	Arweinydd
Lindsay Harvey	Cyfarwyddwr Corfforaethol – Addysg a Chymorth i Deuluoedd
Gill Lewis	Pennaeth Cyllid a Swyddog 151 Dros Dro
Claire Marchant	Cyfarwyddwr Corfforaethol - Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles
Janine Nightingale	Cyfarwyddwr Corfforaethol - Cymunedau
Mark Shephard	Prif Weithredwr
Cynghorydd Charles Smith	Aelod Cabinet - Addysg ac Adfywio
Cynghorydd Hywel Williams	Aelod Cabinet Adnoddau

46. **DATGANIADAU O FUDDIANT**

Dim.

47. **CYMERADWYO COFNODION**

PENDERFYNWYD: Cymeradwyo Cofnodion cyfarfod o'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Corfforaethol dyddiedig 1 Medi 2021 yn gofnod gwir a chywir.

48. **MONITRO CYLLIDEB 2021-22 - RHAGOLWG REFENIW CHWARTER 2**

Cyflwynodd y Prif Swyddog Dros Dro, Cyllid, Perfformiad a Newid yr adroddiad Monitro Cyllideb Refeniw Chwarter 2 a dderbyniwyd gan y Cabinet ym mis Hydref, ac a oedd yn mesur gwariant y Cyngor yn erbyn y gyllideb. Roedd y gyllideb wedi'i chymeradwyo gan y Cyngor ar 24 Chwefror 2021 ac roedd y gyllideb net yn £298.9M, a dyma oedd yr adroddiad monitro ail chwarter yn erbyn y gyllideb. Dywedodd na fu erioed gyfnod mor ansicr o ran y sefyllfa ariannol. Dywedodd ei bod yn hapus i roi manylion y sefyllfa bresennol gan fod Chwarter 2 wedi bod ar ddiwedd mis Medi a bod pethau wedi newid yn gyflym. Roedd yr adroddiad yn cynnwys rhai negeseuon croes gan fod yna danwariant sylweddol o ran y sefyllfa tymor byr, ond rhai pwysau sylweddol o ran y sefyllfa tymor canolig.

Eglurodd y Swyddog fod tabl 1 yn grynoded o'r brif sefyllfa ac yn dangos tanwariant net rhagamcanol o £2M a oedd yn cynnwys cyllid a ragwelir o'r gronfa caledi am ail hanner y flwyddyn. Dywedodd eu bod wedi bod yn llwyddiannus bob mis wrth gael y rhan fwyaf o'u costau ychwanegol yn ôl a fyddai'n cynyddu'r tanwariant rhagamcanol yn chwarter tri a bod y tanwariant yn cuddio'n sylweddol y pwysau cyllidebol sylfaenol sy'n parhau yn 2021-22 ac y byddai'n sicr yn parhau yn 2022-23 ac ymlaen.

Cyfeiriodd y Prif Swyddog Dros Dro, Cyllid, Perfformiad a Newid at y pwyntiau cyfeirio a ganlyn yn yr adroddiad:

- Ym Mharagraff 4.1.4 roedd gorwariant sylweddol o dros £2M ar gludiant o'r cartref i'r ysgol.
- Roedd paragraff 4.1.5 yn cyfeirio at y pwysau ym maes gofal cymdeithasol a dywedodd y Prif Swyddog Dros Dro, Cyllid, Perfformiad a Newid eu bod wedi derbyn grant adfer o £1.7M ar adeg ysgrifennu'r adroddiad, ond roedd wedi codi i £2.9M ers hynny.
- Ym mharagraff 4.1.6 roedd y Cyngor wedi cymeradwyo twf o dros £2M ar gyfer digartrefedd yn y gyllideb gan wybod y byddai pwysau sylweddol arnynt wrth symud ymlaen oherwydd y rheoliadau newydd a'r pandemig. Fodd bynnag, roedd Llywodraeth Cymru wedi darparu cyllid drwy'r gronfa caledi COVID ar gyfer digartrefedd, yr oedd y Cyngor wedi'i hawlio'n llwyddiannus. Nid oedd disgwyl iddo barhau drwy'r flwyddyn, felly roedd ganddynt danwariant sylweddol ar y gyllideb honno yn y tymor byr. O ran llety dros dro, roedd tua 200 o deuluoedd, 370 o unigolion, yn dal i fod angen llety, felly, er bod y gyllideb yn edrych yn iawn, roedd darparu gwasanaeth yn y tymor canolig yn risg uchel i'r Cyngor.

Dywedodd y Prif Swyddog Dros Dro, Cyllid, Perfformiad a Newid fod y Cyngor wedi sefydlu cronfa Adfer Covid o £1M a oedd yn parhau i gael ei ddefnyddio ar gyfer materion megis parcio am ddim yng nghanol y dref ac ildio ffioedd chwaraeon. Dywedodd eu bod wedi llwyddo i gael mwy o ran colli incwm a mwy o ran hawliadau gwariant felly byddai sefyllfa chwarter tri yn gwella. Roedd casglu'r dreth gyngor a hawliadau am ostyngiad yn y dreth gyngor wedi'u monitro'n agos, ac nid oedd unrhyw gyllid ychwanegol yn debygol o gael ei gyhoeddi gan Lywodraeth Cymru tan yn ddiweddarach yn y flwyddyn pan fyddai'r sefyllfa'n gliriach. Byddai'n dibynnu ar y sefyllfa ar draws y ddau ar hugain o awdurdodau lleol p'un a fyddai angen cyllid ychwanegol ar gyfer colli'r dreth gyngor.

Pan osodwyd y gyllideb, roedd CPI wedi bod yn 0.7 y cant ac roedd wedi codi i 4.2 y cant a fyddai'n cael effaith sylweddol ar gyllideb y flwyddyn nesaf. Byddai cyllid yn cael ei ryddhau ar gyflog athrawon, wedi'i wrthbwyso'n rhannol gan arian grant nad oedd wedi'i ddisgwyl, ac roedd arian wedi'i neilltuo ar gyfer dyfarniad cyflog yr NJC pan fyddai cytundeb ar hynny. Dywedodd eu bod yn dal yn debygol o fod angen gostyngiadau yn y gyllideb wrth symud ymlaen gan y byddai'n debygol y byddai gostyngiadau sylweddol yn yr arian a fyddai'n dod i law yn yr ychydig flynyddoedd nesaf, a byddai lefel debygol yr arbedion y byddai eu hangen yn dibynnu ar y setliad. Eglurodd fod crynodeb o'r sefyllfa ariannol wedi'i nodi yn 4.3 ac roedd hwnnw'n manylu ar bob un o'r Cyfarwyddiaethau a'r cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi a ddangosir yn nhabl 6. Roedd yn dymuno atgoffa'r Aelodau bod y cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi at ddiben penodol, ac nad oeddynt i'w defnyddio at wahanol ddibenion ac yn arbennig nid i gynnal y dreth gyngor. Roedd modd eu defnyddio ond dim ond at y diben y cawsant eu neilltuo ar eu cyfer.

Lle bynnag y bo modd, roeddent yn ymdrechu i ychwanegu at eu cronfa gyfalaf wrth gefn, roeddent yn brin ar dderbyniadau cyfalaf fel Cyngor ac yn uchelgeisiol iawn o ran yr hyn yr hoffent ei wneud. Os oedd ganddynt unrhyw danwariant tymor byr, roeddent yn ceisio ei drosglwyddo i gronfa gyfalaf wrth gefn i'w galluogi i gyflawni'r cynlluniau a'r rhaglenni uchelgeisiol hynny.

Daeth y Prif Swyddog Dros Dro, Cyllid, Perfformiad a Newid i ben drwy ddweud bod balansau ysgolion yn £8.5M ar ddiwedd y flwyddyn oherwydd derbyn arian sylweddol gan Lywodraeth Cymru yn hwyr yn 2021 ar ôl iddynt osod y gyllideb. Ar adeg ysgrifennu'r adroddiad roedd wedi gostwng i £4M a byddai'n symud ymhellach fyth gan fod rhai o'r balansau hynny'n cael eu defnyddio i'r diben dros eu rhoi.

Diolchodd y Cadeirydd i Brif Swyddog Dros Dro Cyllid, Perfformiad a Newid am ei chyflwyniad, ac yn dilyn hynny gofynnodd Aelodau'r Pwyllgor y canlynol:

Tynnodd Aelod sylw at y pwysau ar y gyllideb cludiant o'r cartref i'r ysgol heb ystyried Covid a holodd a oedd Swyddogion ac Aelodau'r Cabinet yn teimlo y dylai fod persbectif tymor hwy yn y maes hwnnw, ac a ellid dod â chludeiant o'r cartref i'r ysgol i ryw raddau yn fewnol er mwyn osgoi rhai o'r materion caffael a gafodd eu pennu gan ffactorau allanol. Roedd yn broblem dro ar ôl tro lle cafwyd gorwariant sylweddol, ac roedd gan yr Aelod ddiddordeb mewn clywed safbwyntiau Swyddogion ar yr hyn y gallent ei wneud wrth symud ymlaen.

Ychwanegodd Aelod y bu cynnydd parhaus mewn tacsis a bysiau mini ychwanegol.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg a Chymorth i Deuluoedd fod y sefyllfa dan reolaeth, a'r broblem oedd bod yna alwadau a phwysau ychwanegol o ran anghenion cyllidebol yn y maes. O ran y persbectif hirdymor, roeddent yn ceisio edrych ar ymestyn contractau tymor hwy mewn cylchoedd caffael mwy diweddar. Dywedodd fod angen i'r safbwynt hirdymor gael ei lywio gan bolisi a'u bod yn disgwyl am adroddiad Llywodraeth Cymru ar gludiant o'r cartref i'r ysgol a oedd wedi'i ohirio ond a fyddai'n llywio ac yn dylanwadu ar eu safbwynt polisi wrth symud ymlaen. Eglurodd fod yna ddwy elfen a oedd yn gymhleth, gan gyfeirio'r Aelodau at Atodiad un oedd yn cyfeirio at bwysau'r flwyddyn flaenorol, materion gweithredol oedd yn achosi pryder o fewn y gyllideb, yn ogystal â goblygiadau polisi ehangach ynglŷn â theithio meithrin a phob agwedd ar wariant anstatudol yn y maes hwnnw.

Mewn perthynas â'r pwynt a wnaed ynghylch bysiau mini a thacsis, dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg a Chymorth i Deuluoedd eu bod ym mhob achos yn cael eu harwain gan alw. Esboniodd fod ganddynt ystod o ddyletswyddau a bod angen iddynt fel Awdurdod Lleol sicrhau eu bod yn bodloni'r gofynion statudol. Roedd angen trafnidiaeth fach ychwanegol o ran darpariaeth feithrin ac eto roedd wedi ychwanegu at y gost o ddarparu cludiant o'r cartref i'r ysgol i ddysgwyr, ond daeth i ben drwy ddweud eu bod yn monitro'n agos iawn pob achos.

Dywedodd yr Aelod Cabinet dros Addysg ac Adfywio bod angen safbwynt hirdymor oherwydd pedair neu bum mlynedd yn ôl gwnaed penderfyniad llymder ar gludiant ysgol i dorri'n ôl fesul cam ac roedd y canlyniad yn dal i effeithio ar bobl ifanc nawr. Eglurodd fod cludiant ysgol yn fater cymhleth ac nid mor syml ag yr edrychai a bod pob math o ganlyniadau anfwriadol amlwg ac nid mor amlwg i'r cynigion. Roedd y Cabinet wedi penderfynu peidio â gwneud toriad yn ddiweddar ac wedi penderfynu y byddent yn goddef y pwysau ar gyllidebau am y tro gan eu bod yn aros am adolygiad o gludiant o'r cartref i'r ysgol gan Lywodraeth Cymru. Daeth i ben drwy ddweud wrth aros am yr adolygiad hwnnw na fyddai'n ddoeth iddynt wneud unrhyw benderfyniadau enfawr ar gludiant o'r cartref i'r ysgol a allai fod yn rhaid eu gwrthdroi pe bai'r meini prawf yn newid.

Mynegodd Aelod fod angen iddynt fod yn edrych ar lwybrau diogel i ysgolion gan eu bod yn talu am fysiau lle nad oedd llwybrau diogel. Teimlai fod angen iddynt gael dull cydgysylltiedig fel Cyngor ac edrych ar y dalgylchoedd.

Dywedodd Aelod fod yr adroddiad ar gyfer Chwarter 2, hyd at 30 Medi, a'u bod dau fis i mewn i chwarter tri, felly dim ond adlewyrchu ar y gwariant blaenorol yr oeddent i ryw raddau. Nododd fod paragraff 9.1 o'r adroddiad yn nodi, 'gofyn i'r aelodau nodi'r sefyllfa referniw a ragwelir ar gyfer 2021-2022.' Ond credai efallai y gallai fod wedi darllen 'nodi'r sefyllfa bresennol chwarter dau wrth iddynt symud ymlaen i ddiwedd y gyllideb ar gyfer 2021-2022 a'r ffigurau hyd yn hyn.' Cyfeiriodd at y tanwariant sylweddol ac roedd yr adroddiad yn tynnu sylw at nifer o bwysau cyllidebol a allai newid hynny, felly awgrymodd y gellid bod wedi amlinellu beth allai'r sefyllfa referniw ragamcanol fod ar ddiwedd y flwyddyn. Roedd yn ymwybodol ei fod yn gwestiwn agored mewn cyfnod ansicr a gan fod pethau'n newid mor gyflym, roedd ganddynt danwariant sylweddol yn y tymor byr ond pwysau cyllidebol yn y tymor hir. Daeth i'r casgliad y gallai fod yn bryd ystyried gohirio'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig (MTFS) nes eu bod yn deall y sefyllfa'n well, yn enwedig wrth iddynt symud drwy'r pandemig.

Dywedodd y Prif Swyddog Dros Dro, Cyllid, Perfformiad a Newid na allai or-bwysleisio'r anhawster o ran amcangyfrif ble gallent fod ar ddiwedd y flwyddyn. Mynegodd ei diolch am y gefnogaeth gan Lywodraeth Cymru ac ni allai honni y byddent wedi goroesi'n hawdd drwy'r cyfnod anodd hwnnw hebdo. Yr anhawster oedd ei reoli a delio ag ef os mai peth tymor byr ydoedd ac angen ei wario erbyn diwedd y flwyddyn, byddai o natur dros dro a byddai mwy na 75% o'u cyllideb ar bobl a staff a chael staff yn eu lle yn gyflym. Eglurodd, o ran amseru, nad oedd hi'n meddwl bod oedi mawr a'u bod wedi ceisio diweddarau lle bo'n bosibl y sefyllfa a oedd wedi newid. Roedd yr holl newidiadau bryd hynny yn y tymor byr yn cynyddu'r tanwariant hwnnw felly byddai ganddynt symiau sylweddol o gyllid tymor byr, llawer a fyddai'n chwyddo eu sefyllfa tanwariant. Yn ddi-os erbyn chwarter tri byddent yn dweud y byddai'r sefyllfa diwedd blwyddyn yn dibynnu ar ba mor llwyddiannus yr oeddent wedi gwario rhywfaint o'r arian a dderbyniwyd at y dibenion cywir, felly ni fyddai'n fater o gael gwared ar arian yn unig, byddai diben penodol iddo ac roedd yn rhaid iddynt geisio'n ofalus i gael eu hunain i le y gallant ei wario'n llwyddiannus. Nid oedd eisiau rhoi'r argraff nad oedd popeth o dan reolaeth ac nid oedd yn rhywbeth yr oedd hi'n meddwl y dylent ei ystyried o ran atal yr MTFS. Roedd angen iddynt gynllunio a rhagweld o hyd lle'r oedd y pwysau sylweddol, roedd y sefyllfa sylfaenol a'r cywirdeb o ran lle'r oeddent yn dal yn gyflawn, fodd bynnag, roedd y swm enfawr o gyllid tymor byr ar gyfer y gwahanol feysydd yn cuddio'r sefyllfa.

Dywedodd yr Aelod fod rhai aelodau o'r cyhoedd yn credu bod gan y Cyngor gyllid sylweddol ac awgrymodd ei fod yn gyfle iddynt drafod beth oedd cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi a rhoi sicrwydd i aelodau'r cyhoedd bod yr Awdurdod yn ddarbodus yn ei wariant a'i reolaeth o'r cronfeydd wrth gefn ac nad oedd beirniadaeth am beidio â gwario arian.

Eglurodd y Prif Swyddog Dros Dro, Cyllid, Perfformiad a Newid yn syml mai arian wrth gefn wedi'i glustnodi oedd arian y gallent ei roi o'r neilltu ar gyfer diben penodol a'i ddwyn ymlaen cyn belled â bod yr arian sydd ar gael iddynt yn eu galluogi i wneud hynny. Os ydynt yn gwybod na allant ei wario neu nad oes ei angen arnynt tan y flwyddyn nesaf, neu yn wir yn y blynyddoedd i ddod, gallant wedyn neilltuo arian, sy'n gronfa wrth gefn wedi'i chlustnodi. Dywedodd eu bod yn cael eu craffu ganddi hi yn gyntaf, yna'r Tîm a thrwy'r Bwrdd Rheoli Corfforaethol bob mis gan fynd trwy'r manylion a bob chwarter maent yn adrodd trwy adroddiadau monitro'r gyllideb ar y sefyllfa ar y cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi. Pwysleisiodd fod craffu aruthrol ar yr hyn oedd yno a sgysiau gyda Chyfarwyddwyr am yr hyn sydd ei angen arnynt i'r dyfodol. Roedd Archwilio Cymru yn eu craffu hefyd ac wedi dweud eu bod yn edrych yn dda am yr ychydig flynyddoedd diwethaf a'u bod yn fodlon ar eu sefyllfa ariannol.

Roedd y Prif Weithredwr yn dymuno adeiladu ar rai pwyntiau. Yn gyntaf, dywedodd ei fod yn gyfarfod cyhoeddus, a oedd yn rhoi cyfle i'r aelodau ond hefyd y cyhoedd gael gwell dealltwriaeth o'r sefyllfa gyffredinol. Dywedodd na allent atal y Strategaeth Ariannol

Tymor Canolig gan fod angen iddynt gynllunio a pharatoi ar gyfer amrywiaeth o senarios, a'i bod bron yn sicr y byddai ganddynt danwariant eleni. Er, yr hyn nad oeddent yn ei wybod oedd maint y tanwariant hwnnw, gan eu bod yn cael arian a oedd yn anodd ei wario yn y ffordd yr oedd yn rhaid iddynt ei wario oherwydd na allent bob amser recriwtio staff. Dywedodd na allent bob amser gomisiynu gwaith ac na allent wario'r arian o fewn yr amserlen a oedd yn cuddio'r beichiau hirdymor a oedd ganddynt a oedd hefyd yn anodd eu cynrychioli i'r cyhoedd hefyd. Dywedodd eu bod yn rhagweld amser pan fyddai cyllid Llywodraeth Cymru yn dod i ben a allai fod cyn gynted â diwedd mis Mawrth, a bod ganddynt ar ôl y pandemig i bob pwrpas batrwm gwahanol o alw ar wasanaethau'r Awdurdod, cynnydd mewn gwariant, ac ansicrwydd ar y pryd ynghylch beth fyddai'r setliadau yn y dyfodol. Roedd yr holl ragolygon yr oedd wedi'u gweld yn y tymor hwy nid yn unig yn dangos y byddai chwyddiant yn codi, ond y byddai setliadau'n mynd yn ôl i'r math o lefel y buont yn hanesyddol. Roedd angen iddynt gynllunio ar gyfer y ffaith ei fod yn sefyllfa gamarweiniol ar hyn o bryd, bod ganddynt arian i'w wario ond at ddibenion penodol ac na fyddai ganddynt yr un lefel o arian wrth symud ymlaen, sy'n ei gwneud yn anodd cael dealltwriaeth gyffredin o fewn y Cyngor, Swyddogion ac Aelodau, ond hefyd y tu allan i'r Cyngor hefyd.

Holodd Aelod am ddarpariaethau anghenion dysgu ychwanegol ar gyfer Ysgol Heronsbridge ac a oedd disgwyl adennill yr arian oddi wrth awdurdodau lleol. Nododd nifer yr ysgolion cynradd mewn sefyllfa o ddiffyg a gofynnodd a allent amlinellu nifer yr ysgolion uwchradd sydd mewn sefyllfa o ddiffyg hefyd. Cydnabu fod y Cyngor yn fodlon ar y cyllid ar gyfer y digartrefedd, ac y gallai fod yn fater o aros i weld oherwydd ansicrwydd y setliad yn y dyfodol o'r gronfa caledi a chyllid y Llywodraeth Ganolog ond gofynnodd a oedd bwriad iddynt dderbyn yr arian i ailddyrrannu'r gyllideb honno. Daeth i ben drwy sôn y byddai cyhoeddiadau diweddar ynghylch y codiad yn y cyflog byw yn cael effaith ar holl staff y Cyngor, felly byddai'n hanfodol bod cyllid llywodraeth ganolog ar ddod fel arall byddent yn cael effaith sylweddol ar gyllideb eu Hawdurdod Lleol a holodd a oedd unrhyw asesiad yn cael ei wneud.

Ymatebodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg a Chymorth i Deuluoedd mai dyna oedd yr achos o ran anghenion dysgu ychwanegol ar gyfer cyllidebau ysgolion. Roedd yn wasanaeth yr oeddent yn ei weithredu ar draws awdurdodau lleol lle mae lleoedd yn dod ar gael ac yn amlwg mae awdurdodau lleol eraill yn prynu lleoedd yn Ysgol Heronsbridge a chyfleusterau eraill ym Mhen-y-bont ar Ogwr ac i'r gwrthwyneb. Dywedodd pan oedd lleoedd yn cael eu llenwi'n bennaf â dysgwyr Pen-y-bont ar Ogwr nad oedd y lleoedd ar gael i awdurdodau lleol eraill, roedd yn wasanaeth sy'n cael ei arwain gan alw. Dywedodd ei bod yn gyfnod anodd i gyllidebau ysgolion, ond nid oedd wedi gweld bod un o'r ysgolion uwchradd mewn unrhyw ddiffyg sylweddol. Fodd bynnag, roedd llawer o'r grantiau wedi dod at ddiben penodol yn bennaf i fynd i'r afael â rhai o heriau'r pandemig, roedd ysgolion yn defnyddio'r arian bellach yn bennaf o amgylch staffio i gefnogi rhywfaint o'u hangen, ond roedd yn her barhaus, ac yn un y byddent yn parhau i'w monitro.

Dywedodd y Prif Swyddog Dros Dro, Cyllid, Perfformiad a Newid eu bod wedi achub y blaen ar y pwysau sylweddol ar y gyllideb tai. Roeddent wedi llwyddo i hawlio'n ôl yr hyn yr oeddent wedi'i wario ond nid oeddent yn dal i fod yn y sefyllfa yr oedd angen iddynt fod. Dywedodd eu bod yn gallu mantoli'r gyllideb o ran cadw pobl mewn llety dros dro a oedd yn bodloni rhan o'r ddyletswydd a osodwyd arnynt gan Lywodraeth Cymru, roedd nifer o lythyrau wedi dod oddi wrth y Gweinidog ynghylch digartrefedd a thai ac roedd Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo i ddileu digartrefedd. Eglurodd fod ganddynt ateb dros dro bryd hynny y gallent ei ariannu ond nad oedd yn gwybod a oedd yn ddigon i'w ariannu yn y dyfodol. Eglurodd y Prif Swyddog Dros Dro, Cyllid, Perfformiad a Newid nad oedd ganddynt ddigon o lety ond eu bod yn gweithio gyda'u partneriaid Valleys to Coast i archwilio beth y gallent ei wneud o ran eiddo gwag, yn ogystal â gweithio gyda landlordiaid preifat a bod ganddynt nifer o bolisiau yn eu lle i geisio cael llety. Roeddent

hefyd yn edrych ar ddatblygiadau bychain drwy'r Cynllun Datblygu Lleol. Daeth i ben trwy ddweud nad oedd ganddynt ddigon o eiddo ac er bod digon o lety dros dro ar y pryd, ni allai barhau gan nad oedd yn ateb boddhaol.

Dyweddodd y Dirprwy Bennaeth Cyllid bod cyhoeddiad diweddar y byddai'r cyflog byw cenedlaethol yn cynyddu o fis Ebrill 2022, o £8.91 i £9.50 a oedd yn gynydd o 6.6% ac yn fwy nag yr oeddent wedi'i ragweld. Yr effaith fwyaf i'r Cyngor fyddai'r cynnydd ar eu gwasanaethau a gomisiynir yn y Gwasanaethau Cymdeithasol a hefyd yr effaith yn fewnol o fewn y Cyngor gan y byddai sgil-ffaith ar y strwythur a graddfeydd tâl o ddod â'r graddfeydd cyflog pen isaf i fyny. O ran yr amcangyfrif ar gyfer gwasanaethau a gomisiynir yn allanol, roeddent yn edrych ar bron i £1.5M, a oedd yn rhywbeth yr oeddent wedi'i ddwyn i mewn i'r MTFS fel un o'u pwysau. Wrth symud ymlaen ar gyfer y flwyddyn nesaf byddai angen iddynt ystyried y cynnydd mewn cyfraniadau Yswiriant Gwladol gan y byddai goblygiadau i'r Cyngor, ar gyflogwyr a gweithwyr, o'r ardoll iechyd a gofal cymdeithasol newydd y mae'r Llywodraeth yn ei chyflwyno, sef pwysau arall o dros £1M, felly roedd nifer o bwysau cysylltiedig â chyflog. Yr hyn nad oeddent yn ei wybod oedd a fyddent yn cael unrhyw gyllid ar wahân / ychwanegol gan Lywodraeth Cymru tuag at unrhyw ran ohono ac a fyddai angen aros am y setliadau ddiwedd y mis i weld pa gyllid oedd wedi'i gynnwys i fodloni rhywfaint o'r pwysau.

Gofynnodd Aelod a fyddai effaith ymhellach i fyny'r llinell hefyd, pe bai'r tâl yn cael ei godi i'r rhai ar y cyflogau is a fyddent yn ehangu'r lefelau ymhellach i fyny hefyd. Roedd yn cefnogi bod yn gyflogwr cyflog byw yn llwyr ond roedd am wneud yn siŵr bod ganddynt yr holl wybodaeth.

Dyweddodd y Prif Weithredwr y gallai fod yn amserol edrych ar y strwythur graddfeydd cyflog cyfan wrth symud ymlaen ond nid dyna oedd y bwriad ar unwaith. Roedd yn meddwl bod digon o hyblygrwydd yn ôl pob tebyg ar unwaith i ddarparu ar gyfer y cynnig cyflog byw gwirioneddol ond wrth symud ymlaen oherwydd y pwysau gwirioneddol o ran materion gweithlu a chadw recriwtio, gallai fod yn wir fod angen iddynt edrych ar y strwythur tâl a graddio i barhau yn gystadleuol.

Gofynnodd Aelod a oeddent yn gweld cynnydd yn nifer yr ymgeiswyr ar gyfer cynllun gostyngiadau'r dreth gyngor gyda ffyrlo yn dod i ben ddiwedd mis Medi, neu a fyddai'n rhy fuan i weld a oedd yn gwneud gwahaniaeth.

Dyweddodd y Prif Swyddog Dros Dro, Cyllid, Perfformiad a Newid y bu disgwyliad dros y flwyddyn ddiwethaf y byddent, ond mae'n debyg mai'r ateb oedd na, ddim mor sylweddol ag y buont yn ei ragweld, er mai dyddiau cynnar oedd hi, ac y byddent mewn sefyllfa llawer gwell tua diwedd y flwyddyn.

Cyfeiriodd Aelod at y galw cynyddol ar y gwasanaeth digartrefedd, a pholisi Llywodraeth Cymru a oedd yn gofyn am lety en-suite a gofynnodd a oeddent yn meddwl y byddai hynny'n newid neu y byddai'r ddarpariaeth yn parhau.

Dyweddodd y Prif Swyddog Dros Dro, Cyllid, Perfformiad a Newid wrth y Cadeirydd na fu unrhyw arwydd y byddai'n newid, ei fod yn dal yn ddyletswydd arnynt a'i fod yn ofyniad cymhleth. Ar gyfer llety dros dro roedd y rheoliadau'n eithaf cymhleth, a'u sefyllfa ddelfrydol fyddai cael pobl i mewn i lety cynaliadwy, mwy tymor canolig i hirdymor.

Dyweddodd yr Aelod Cabinet dros Gymunedau, er bod Llywodraeth Cymru wedi newid y Rheoliadau gyda chael gwared ar angen â blaenoriaeth, ei fod yn rhywbeth yr oeddent wedi bod yn edrych arno ers peth amser ond a ddaeth i mewn ychydig yn gynt oherwydd y pandemig. Roedd Llywodraeth Cymru wedi edrych ar amrywiaeth o opsiynau gwahanol ynghylch llety dros dro addas wrth symud ymlaen ond effeithiwyd ar hyn gan y ffaith bod y pandemig wedi digwydd, ac roedd angen iddynt roi pethau yn eu lle i wneud

yn siŵr eu bod yn tynnu pobl o gysgu ar y strydoedd a fyddai'n eu rhoi mewn mwy o berygl o ddal Covid. Roedd yn disgwyl gweld llawer mwy o newidiadau'n cael eu cyflwyno ynghylch yr hyn a fyddai'n llety dros dro addas, ymarferol a fforddiadwy.

Teimlai Aelod fod y Gyfadran Cymunedau wedi ysgwyddo rhan fwyaf o'r toriadau a wnaed dros y blynyddoedd ac o siarad â chydweithwyr, roedd nifer yr atgyfeiriadau a dderbyniwyd gan y Gyfadran Cymunedau yn llawer uwch na meysydd eraill. Roedd yn meddwl tybed a fyddai modd iddynt edrych yn y dyfodol ar wella buddsoddiad yn y maes hwnnw wrth iddynt gael llawer o feirniadaeth gan aelodau o'r cyhoedd ynglŷn â'u bod yn talu eu treth gyngor ac ardaloedd o'u cymuned ddim yn cael eu glanhau, ac er yr heriau sydd ganddynt dros y blynyddoedd sydd angen eu cydnabod, dylid edrych ar y rhain fel rhan o strategaeth tymor hwy.

Atebodd y Prif Weithredwr nad oedd yn gwybod a oedd y Gyfadran Cymunedau wedi'i thorri'n anghymesur, ond yn anochel roedd yr Awdurdod yn blaenoriaethu addysg a gofal cymdeithasol felly efallai y byddai mwy o effaith ar rai gwasanaethau eraill. Dywedodd ei fod wedi bod yn cynnal trafodaethau ynghylch sut y gallent wella ymatebolrwydd yr Adran i amrywiaeth o faterion, yn enwedig mewn atgyfeiriadau ond mewn gwirionedd i wella ymatebolrwydd gwasanaethau rheng flaen. Credai y byddai mwy o fuddsoddiad i fynd i'r afael â'r materion hynny, fodd bynnag yn y pen draw byddai hefyd yn dibynnu ar ddewisiadau gwleidyddol a ble i roi eu harian a blaenoriaethu symud ymlaen. Dywedodd ei fod wedi clywed y farn a fynegwyd gan yr Aelod gan eraill, ac efallai ei bod yn bryd meddwl am fwy o fuddsoddiad yn rhai o'r gwasanaethau rheng flaen. Y pwynt y mae'n ei wneud bob amser wrth yr Aelodau yw yn gyffredinol y byddai'n ofynnol iddynt wrthbwysu hynny yn erbyn rhywbeth arall, felly rhaid meddwl bob tro am yr hyn nad ydynt am fuddsoddi ynddo.

Cefnogodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau yr hyn yr oedd y Prif Weithredwr wedi'i ddweud a dywedodd fod y Gyfarwyddiaeth Cymunedau yn derbyn tua 83-85% o'r holl atgyfeiriadau gan Aelodau a ddaeth i mewn i'r Cyngor. Roedd ganddynt dîm bach ac roedd rhai atgyfeiriadau nad oeddent yn gorffen gydag un ymateb ond cyfnewidiadau lluosog. Dywedodd eu bod yn gweithio gyda'r tîm cymorth busnes canolog ar gyfer y Gyfarwyddiaeth Cymunedau a Chyfarwyddiaeth y Prif Weithredwr. Roeddent yn edrych ar atgyfeiriadau i geisio cau'r rhai oedd wedi bod ar agor am y cyfnod hiraf a hefyd y dylid gweithredu'r System Atgyfeirio Aelodau newydd yn fuan lle byddai elfen o hunanwasanaeth, gan olygu y gallent ganolbwyntio ar ymholiadau mwy cymhleth a dylai fod gwybodaeth ar borth hunanwasanaeth yr Aelodau ar gyfer rhai o'r ymholiadau hawsaf. Eglurodd fod gwaith yn mynd rhagddo i fynd i'r afael â'r nifer fawr o atgyfeiriadau y mae'r Gyfarwyddiaeth yn eu derbyn.

Atgoffodd y Prif Swyddog Dros Dro, Cyllid, Perfformiad a Newid yr Aelodau, o ran buddsoddi, rai blynyddoedd yn ôl eu bod wedi rhoi £2M o'r neilltu ar gyfer buddsoddi mewn Cymunedau, mai cronfa gyfalaf ydoedd a'r flwyddyn cyn diwethaf eu bod wedi rhoi cyllideb gylchol o £2M i mewn ar gyfer tir y cyhoedd, felly bu buddsoddiad eithaf sylweddol yn fewnol. Daeth i'r casgliad hefyd y bu symiau enfawr o arian grant ar faterion megis cynnal a chadw priffyrdd ac adfywio.

Ychwanegodd Aelod y byddai cwynion sy'n mynd drwodd iddynt hefyd yn cael effaith fawr ar yr atgyfeiriadau mewn Cymunedau.

Atebodd yr Aelod Cabinet dros Gymunedau fod atgyfeiriadau aelodau yn ychwanegol at y system gwynion. Dywedodd nad oedd atgyfeiriadau weithiau'n cael eu hateb ar amser o ystyried effaith y nifer a dderbyniwyd o fewn Cymunedau, a bod atgyfeiriadau pellach yn chwilio am ymateb a gyflwynwyd yn achosi dyblygu. Gallai atgyfeiriadau fod yn ailadroddus ac yn aml roedd ymateb blaenorol wedi'i dderbyn a oedd yn berthnasol i'r un cwestiwn a ofynnwyd eto mewn atgyfeiriad newydd. Roedd swyddogion yn treulio mwy o

amser yn ateb atgyfeiriadau ac roedd y cynnydd mewn atgyfeiriadau Aelodau yn golygu eu bod yn lleihau faint o amser yr oedd Swyddogion yn mynd allan. Dywedodd y gallai'r porth aelodau newydd sy'n cael ei ddatblygu gynnig dull mwy ymarferol ac y gallai, mewn rhai achosion, leihau nifer yr atgyfeiriadau.

Ymatebodd yr Aelod trwy ddweud nad yw'n gwneud y sylwadau fel beirniadaeth o'r Gyfarwyddiaeth a'r staff gan ei fod yn cydnabod nad oedd yr adnoddau'n ddigonol i fodloni'r gofynion ac mai dyma'r cyfle i geisio mynd i'r afael â rhai o'r materion wrth symud ymlaen.

Dywedodd yr Aelod Cabinet dros Gymunedau y bu rhai trafodaethau agored a gonest ynghylch perfformiad y Gyfarwyddiaeth o ran ymateb i atgyfeiriadau. Roedd lleihau nifer y staff a'r cynnydd yn y galw wedi rhoi pwysau arnynt ac yn dilyn trafodaethau roeddent yn edrych ar sut y gallent chwyntu'r system atgyfeirio aelodau fel y gallent dynnu rhai o'r rhai hyn allan. O safbwynt Swyddog, gofynnodd am fwy o ymwybyddiaeth o nifer yr atgyfeiriadau sy'n cael eu cyflwyno, ac mae'r atebion iddynt yn aml yn debyg.

Teimlai Aelod y bu toriadau anghymesur yn y Gyfarwyddiaeth Gymunedau, bod effeithiau'r toriadau hynny'n cael eu gweld ac roeddent eisiau deall pam y gwnaed y toriadau hynny. Cyfeiriodd at y buddsoddiad cyfalaf a wnaed, ond er mwyn mynd i'r afael â chydnerthedd mewn rhai rhannau o'r Gyfarwyddiaeth ac effaith ôl-groniad o atgyfeiriadau byddai angen buddsoddiad refeniw, swyddogion a staff.

Eglurodd y Prif Swyddog Dros Dro, Cyllid, Perfformiad a Newid fod y gronfa Tir Cyhoeddus yn gronfa refeniw reolaidd a bod y Gronfa Buddsoddi mewn Cymunedau wedi bod yn gronfa gyfalaf untro. Byddai'r rhain yn flaenoriaethau gwleidyddol a'r dewis o'r hyn yr oedd eu cyllideb yn ei gefnogi, lle'r oeddent eisiau dyrannu arian a ble'r oedd eu blaenoriaethau gwleidyddol. Felly, pe baent eisiau buddsoddi symiau sylweddol mewn Cymunedau, yna byddai angen i'r arian ddod o rywle arall.

Gofynnodd Aelod am eglurhad ynglŷn â'r trafodaethau a gafwyd gan y Cabinet ynghylch a ddylent roi'r gorau i rai o'r ymrwymadau hynny i ddarparu gwasanaethau statudol er mwyn gallu buddsoddi mwy o arian yn y meysydd a amlygwyd. Nid oedd yn siŵr ai cwestiwn i'r fforwm hwn ei drafod oedd hwn mewn gwirionedd ond credai y byddai'n cael ei drafod yn y dyfodol ac yn meddwl tybed a oedd ganddynt unrhyw sylwadau.

Dywedodd y Prif Swyddog Dros Dro, Cyllid, Perfformiad a Newid ei fod yn ddewis gwleidyddol. Byddai swyddogion yn cyflwyno opsiynau, gostyngiadau awgrymedig, a phwysau ac yna mater i'r Aelodau fyddai gwneud eu dewisiadau, gan gynnwys y dreth gyngor a'r holl bethau sy'n mynd i gyllideb gytbwys.

Cynghorodd yr Aelod Cabinet dros Gymunedau bod llawer ohono yn ymwneud â darpariaeth statudol ac anstatudol ac er bod elfen ohono yn wleidyddol, roedd angen iddynt sicrhau eu bod yn parhau i ddarparu cyllideb gytbwys a pharhau i fodloni anghenion y gwasanaethau statudol y mae angen iddynt eu cyflawni. Dywedodd nad oedd yr un ohonynt wedi ymuno â'r Cyngor eisiau torri gwasanaethau a chyllidebau a bod pobl yn cael eu heffeithio gan bethau sy'n weledol iddynt, felly gallai plant sy'n derbyn gofal neu blant sydd wedi profi gofal ymddangos yn llai gweledol i bobl oni bai ei fod yn effeithio arnynt yn uniongyrchol. Dyna oedd y cydbwysedd gofalus a'r hyn oedd angen iddynt gadw golwg arno wrth drafod gwasanaethau.

Cynghorodd y Dirprwy Arweinydd bod y broses gosod cyllideb yn ddewis gwleidyddol, a dim ond yr hyn a oedd ar gael ganddynt y gallent ei ddsbarthu ac a oedd yn dibynnu ar y setliad gan Lywodraeth Cymru a oedd hefyd yn dibynnu ar y refeniwiau sy'n dod o San Steffan. Roeddent yn blaenoriaethu cadw pobl yn ddiogel lle'r oedd adnoddau yn caniatáu, roedd hynny'n cynnwys cronfa tir y cyhoedd i gydnabod bod y gwariant yn y

gymuned yn bwysig a hynny mae pobl yn ei weld ac ar hynny maen nhw'n sylwi. Atgyfnerthodd mai dim ond swm y referniw sy'n cael ei ddyrannu maen nhw'n gallu ei ddsbarthu, ac mai'r broses gosod cyllideb oedd y fforwm i drafod y blaenoriaethau hynny. Daeth i ben trwy ddweud eu bod newydd gynnal ymgynghoriad cyhoeddus ac y byddent yn cael ymateb o hynny yn ei dro.

Cyfeiriodd y Cadeirydd at Atodiad 2, monitro gostyngiadau yng nghyllideb 2021-22 COM 1, tudalen 42, a'r datganiad bod arbedion llawn wedi'u cyflawni ar y gyllideb weithredol gyda lefel y parciau a'r meysydd chwarae yn cael eu capio fel nad oeddent yn mynd y tu hwnt i'r gyllideb a oedd ar gael a gofynnodd am eglurhad ynghylch a oedd hyn yn rhan o'r gronfa adfer neu'n ddwy gyllideb ar wahân.

Dyweddodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol, Cymunedau mai dwy gyllideb ar wahân oedd hi, y bu arbediad o fewn Cymunedau o £300 mil, yn bennaf yn seiliedig ar y rhaglen Trosglwyddo Asedau Cymunedol a fyddai'n trosglwyddo asedau i grwpiau cymunedol, a'u bod yn edrych ar y gyllideb parciau cyffredinol i weld a gyflawnwyd unrhyw arbedion eraill. Ar yr un pryd, roeddent hefyd yn gweithredu consesiynau ar ffioedd caeau chwaraeon yn ystod Covid, felly nid oeddent yn codi tâl am y cyfleusterau a bod yr incwm yr oeddent wedi'i golli o ganlyniad wedi'i adennill trwy gronfa adfer Covid. Roedd arbediad ei hun trwy drosglwyddo asedau trwy drosglwyddo asedau cymunedol, yr oeddent wedi'i gyflawni, ac roedd yr incwm hwnnw wedi'i gynnwys ar wahân.

Holodd Aelod beth oedd wedi'i gyflawni'n gyfan gwbl drwy'r broses drosglwyddo CAT a gofynnodd a oedd modd rhannu'r cyfrifiadau.

Dyweddodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol, Cymunedau fod y prif arbediad wedi'i gyflawni drwy drosglwyddo asedau cymunedol, ac y gellid darparu'r wybodaeth.

Dyweddodd Aelod, er bod llawer o destun wedi bod ar dudalen 34 o'r adroddiad, ychydig o fanylion ariannol oedd, ac nid oedd unrhyw ddadansoddiad o'r £7M y credai y byddai'n ddefnyddiol i'r cyhoedd ei weld. Cyfeiriodd at y cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi ar dudalen 35 a dywedodd ei bod yn bosibl ei bod yn aneglur i'r cyhoedd beth oedd yn cael ei wneud gyda'r cronfeydd hynny, a sut y byddai wedi cael ei gyfrifo'n wreiddiol bod angen cymaint â hynny. Roedd ar ddeall na ellid defnyddio Cynlluniau Cyfalaf ar referniw, ond roedd ffigurau yn yr adroddiad a oedd wedi cronni ac wedi aros yr un fath flwyddyn ar ôl blwyddyn. Credai y dylai'r cyhoedd wybod sut yr oeddent wedi'u cyfrifo ac ar gyfer beth y byddent yn cael eu defnyddio.

Dyweddodd y Prif Swyddog Dros Dro, Cyllid, Perfformiad a Newid, pan oeddent yn rhagweld y mathau hynny o setliadau yr oeddent yn eu rhagamcanu a fyddai'n negyddol, a'u bod yn rhagweld efallai y byddai'n rhaid iddynt leihau niferoedd staffio, ailstrwythuro, a newid y ffordd yr oeddent yn darparu gwasanaethau, cafwyd ychydig o flynyddoedd o setliadau ychydig yn well. Dywedodd nad oeddent yn gwybod beth oedd yn mynd i ddigwydd eleni na'r ychydig flynyddoedd nesaf gan fod rhywun yn mynd i orfod talu am y pandemig ac na fyddai'n rhagweld y byddai ganddynt setliadau da am flynyddoedd lawer wrth symud ymlaen, felly fe'u neilltuwyd i'w galluogi i ostwng nifer y staff pe bai'n rhaid. Dywedodd bod disgwyl i chi yn rôl Swyddog Adran 151 fod yn ddarbodus ac nid oedd disgwyl i chi wario pob ceiniog oedd gennych. Roedd Archwilio Cymru wedi gofyn iddynt fod yn hirdymor yn eu ffordd o feddwl ac felly byddai'r arian wrth gefn a glustnodwyd yn eu galluogi i wneud hynny. Dywedodd ei bod eisiau adolygu'r hyn sydd ei angen arnynt ar gyfer y dyfodol o ran rheoli newid gan mai dyna'r mater sy'n wynebu pawb, nid y sector cyhoeddus yn unig, o ran sut y maent yn gweithio, sut y maent yn newid, felly byddai'r cronfeydd hynny'n cael eu hadolygu ac fel yr eglurwyd edrychir yn barhaus ar y cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi. Ei chynghor i gloi fyddai na fyddent yn cael gwared ar y cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi.

Eglurodd y Dirprwy Bennaeth Cyllid eu bod wedi ceisio cyflwyno'r wybodaeth yn yr adroddiad, ac y gallent fod wedi cynnwys mwy o fanylion ond wedyn ei fod yn gydbwysedd rhwng ei gwneud yn rhy fanwl ac anodd ei deall. Roeddent yn ceisio cyfleu'r prif negeseuon er enghraifft tabl chwech yn yr adroddiad, crynodeb o'r cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi, roedd ugain llinell, ond o ran nifer gwirioneddol y cronfeydd wrth gefn roedd ganddynt tua thri chant o linellau, sy'n golygu ar gyfer pob llinell o'r adroddiad roedd nifer y cynlluniau, prosiectau ac ymrwymadau y tu ôl iddynt. Gan fynd yn ôl i'r cwestiwn yn ymwneud â chyllidebau'r Cyngor cyfan, esboniodd fod y rhan fwyaf o hynny yng nghyswllt eu prisiau cyflog a chyllidebau pwysau, nad oeddynt wirioneddol wedi talu unrhyw ddyfarniadau cyflog y flwyddyn ariannol hon gan mai dim ond ar ddiwedd chwarter dau y cafwyd cytundeb ar athrawon ac nid oedd cytundeb wedi'i gael o hyd ar ddyfarniad cyflog staff nad ydynt yn athrawon ar gyfer y flwyddyn ariannol. Roedd yn annhebygol iawn y byddai'n cael ei gytuno yn ystod y flwyddyn ariannol, felly gallai'r gyllideb aros yno tan tua diwedd y flwyddyn. Yr hyn nad oeddent yn ei wybod oedd a fyddai'n ddigon gan fod yr hyn a neilltuwyd yn seiliedig ar ragdybiaeth a bod yr undebau wedi gwrthod y cynnig diweddaraf, felly gallai fod yn uwch nag yr oeddent yn ei ragweld.

Dywedodd y Dirprwy Bennaeth Cyllid hefyd fod ganddynt gronfa wrth gefn ar gyfer y cyngor cyfan yr oeddent yn ei ddefnyddio i ariannu pethau fel tywydd garw yn ystod cyfnod y gaeaf. Eglurodd nad oedd llawer o gyllidebau ar wahân o fewn hynny ond yr hyn yr oeddent wedi ceisio ei nodi yn yr adroddiad oedd yr ansicrwydd, a bod chwyddiant fel enghraifft yn newid bob mis. Dywedodd fod un ddarpariaeth fawr a'r hyn nad oeddent yn ei wybod ar hyn o bryd oedd beth fyddai'r galw arnynt i gyd felly roeddynt wedi gwneud rhagdybiaethau ynghylch yr hyn y gallent fod ei angen yn eu barn hwy yn seiliedig ar wariant hanesyddol o ran yr hyn yr oeddent wedi'i ariannu a'r rhagamcaniad. Daeth i'r casgliad y gallai unrhyw beth ddigwydd dros y misoedd nesaf, ac roedd yn anodd rhoi ffigurau yn y meysydd hynny gan fod cymaint nad oedd wedi'i benderfynu ar gyfer y flwyddyn.

Diolchodd yr Aelod am yr eglurhad ond teimlai y byddai persbectif y cyhoedd ond yn gweld y ffigwr yn rhagamcanu tanwariant ac ni fyddent yn derbyn nac yn deall ei fod yn cynnwys gwahanol elfennau, byddai'n cael ei weld fel £7M dros ben neu o danwariant. Roedd yn deall yr anawsterau ac nad oeddent yn gwybod y ffigurau ond teimlai y gellid bod wedi cynnwys mwy yn yr adran i ddangos mwy o bositifrydd i'r cyhoedd.

Dywedodd y Cadeirydd nad oedd unrhyw gwestiynau pellach i'r gwahoddedigion, diolchodd iddynt am ddod a dywedodd y gallent adael y cyfarfod.

Ar ôl ystyried yr adroddiad a'r atodiadau, gwnaeth y Pwyllgor yr Argymhellion a ganlyn:

1. Gofynnodd y Pwyllgor i ystyriaeth gael ei rhoi i aildrefnu Monitro'r Gyllideb - adroddiadau Rhagolygon Refeniw Chwarterol yn y dyfodol er mwyn galluogi'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Corfforaethol i ystyried adroddiadau yn gyntaf ac i'w sylwadau gael eu bwydo'n ôl i'r Cabinet i'w hystyried ynghyd â'r adroddiad.
2. Gofynnodd y Pwyllgor i ddadansoddiad o'r £300 mil o arbedion sy'n debygol o gael eu cyflawni ar gyfer Cynnig Cyfyngiadau Cyllideb COM 1, Atodiad 2 - Monitro Gostyngiadau Cyllideb 2021-22, gan gynnwys y Trosglwyddiadau CAT a oedd wedi digwydd ac sydd i'w datblygu, gael ei ddisbarthu i Aelodau'r Pwyllgor.

49. DIWEDDARIAD AR Y BLAENRAGLEN WAITH

Dywedodd yr Uwch Swyddog Gwasanaethau Democrataidd - Craffu, yn dilyn ymlaen o ystyriaeth y Pwyllgor o'r Flaenraglen yn y cyfarfod blaenorol, fod y Blaenraglen wedi'i diweddarau ar gyfer y Pwyllgor hwn ynghlwm fel Atodiad A a'r Blaenraglenni Gwaith ar

PWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU CORFFORAETHOL - DYDD MERCHER, 1 RHAGFYR 2021

gyfer Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu Pwnc 1, 2 ac 3 hefyd ynghlwm fel Atodiadau B, C a D, gan fod y Pwyllgor hwn yn gyfrifol am gydlynu a goruchwylio'r Blaenraglen Waith yn gyffredinol.

Roedd y Blaenraglenni Gwaith wedi'u diweddarau i ystyried y cyhoeddiad yng Nghyngor Tachwedd y byddai dyddiadau cyfarfodydd Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Pwnc Rhagfyr yn cael eu gohirio i ddyddiadau newydd ym mis Ionawr, ac ychwanegwyd cyfarfodydd ychwanegol o'r COSC ar 19 Ionawr ac 1 Chwefror, i gyd-fynd â'r amseriad setliad cyllideb Llywodraeth Cymru i awdurdodau lleol.

Dywedodd hefyd fod y Daflen Weithredu Monitro Argymhellion i olrhain ymatebion i argymhellion y Pwyllgor o gyfarfodydd blaenorol ynghlwm fel Atodiad E.

Nid oedd unrhyw geisiadau i gynnwys gwybodaeth benodol mewn eitemau ar gyfer cyfarfodydd i ddod ac ni nodwyd unrhyw eitemau pellach i'w hystyried ar y Blaenraglen Waith ar gyfer gweddill y calendr cyfarfodydd dinesig.

PENDERFYNWYD: Bod y Pwyllgor wedi ystyried a chymeradwyo ei Blaenraglen Waith yn Atodiad A; nodwyd Blaenraglen Waith ar gyfer y Pwyllgorau Craffu a Throsolwg Pwnc yn dilyn ystyriaeth yn eu Cyfarfodydd Pwyllgor diweddar priodol yn Atodiad B, C & D a nodwyd y Daflen Weithredu Monitro Argymhellion i olrhain ymatebion i argymhellion y Pwyllgor a wnaed yn y cyfarfodydd blaenorol yn Atodiad E.

50. EITEMAU BRYS

Dim

Daeth y cyfarfod i ben am 11:26